

”ז באדר תשע”ח
04 במרץ 2018

שלום,

הנה מספר עדכונים על הנעשה באוניברסיטה בימים אלה.

1. **תכנית הפיתוח של האוניברסיטה:** כידוע, הגענו להסכם עם ות”ת ומשרד האוצר, שנועד להבטיח את היציבות הכלכלית של האוניברסיטה ולהביא לצמיחה. הסכם זה מעלה את האוניברסיטה על דרך חדשה ומרגשת של התחדשות וצמיחה. בניגוד לכמה פרסומים בעיתונות, התכנית אינה כוללת פיטורים של אף עובד. בסגל האקדמי, התכנית מבוססת על הגדלה ניכרת של מספר חברי הסגל, מכ- 950 כיום לכ- 1,070 בתוך כשבע שנים. בסגל המינהלי, התכנית כוללת התחייבות של האוניברסיטה לצמצם את המספר הכולל של חברי הסגל מ- 1,844 משרות, כפי שהיו בתשע”ו, ל- 1,764 משרות החל מתשע”ט ואילך. מכיוון שמספר רב יחסית של חברי סגל מינהלי פרשו לגמלאות בתשע”ו, משמעות הקטנת הסגל המנהלי היא שלא נאייש באופן מלא את המשרות שהתפנו על ידי הפורשים. אין נדרשים פיטורים של חברי סגל מינהלי כדי לעמוד ביעד שנקבע. יתר על כן, בתכנית נקבע כי בתנאים מסוימים נוכל להגדיל את מספר המועסקים ב”משרות תומכות מחקר”.

2. **פרסים:** בשנה זו יוענק פרס ישראל לשישה חוקרים, שמהם ארבעה (!) חברי סגל באוניברסיטה שלנו: **סרגיו הרט** (כלכלה), **אלכס לובוצקי** (מתמטיקה ומדעי המחשב), **אדוין סרוסי** (מוסיקולוגיה) ו**יצחק שלזינגר** (פסיכולוגיה) (שני הזוכים הנוספים הם שלמה הבלין (פיסיקה, בר-אילן) ואלישע קימרון (מדעי היהדות, בן-גוריון)). זהו ביטוי נוסף למעמד האקדמי המוביל שלנו. זוכה שביעי בפרס, הסופר דוד גרוסמן, הוא בוגר האוניברסיטה העברית (פילוסופיה ותולדות התיאטרון) שגם זכה בשנה שעברה בתואר דוקטור לשם כבוד של האוניברסיטה.

ביום רביעי הקרוב, 7 במרץ (בקמפוס אדמונד י. ספרא), יוענק פרס הנשיא לחוקר צעיר מצטיין על-שם פרופ' יורם בן-פורת ז”ל לניר בר-גיל, מהמחלקה לפיסיקה יישומית בבית-הספר להנדסה ולמדעי המחשב ומהמכון לפיסיקה בפקולטה למדעי הטבע.

בשבוע שלאחר מכן, ביום שלישי, 13 במרץ (בקמפוס הר הצופים), יוענקו פרסי הרקטור: פרס הרקטור למורים וחוקרים מצטיינים, שמוענק בגין הצטיינות במכלול הפעילות האקדמית, בתחומי המחקר, ההוראה והפעילות הציבורית, מוענק השנה לשישה חברי סגל: **רועי בר** (המכון לכימיה, הפקולטה למדעי הטבע), **מונא חורי-כסאברי** (עבודה סוציאלית), **רינה טלגם** (תולדות האמנות, הפקולטה למדעי הרוח), **עודד נבון** (המכון למדעי כדור הארץ, הפקולטה למדעי הטבע), **אורה פלטיאל** (בית-הספר בריאות הציבור, הפקולטה לרפואה) ו**רוני פרידמן** (הפקולטה לחקלאות). באותו מעמד יוענקו גם פרסי מילקן, לחמישה חברי סגל שמצטיינים באופן יוצא-דופן בהוראה: **גדי היימן** (המחלקה ליחסים בינלאומיים, הפקולטה למדעי החברה), **תמר זילבר** (בית-הספר למינהל עסקים), **איתן יפה-נוף** (בית-הספר לרפואה, הפקולטה לרפואה), **שרה כהן** (בית הספר להנדסה ולמדעי המחשב) ו**אסף פרידלר** (המכון לכימיה, הפקולטה למדעי הטבע).

חברי הסגל מוזמנים להשתתף בשני הטקסים, ובכך לבטא את ההוקרה שלנו להצטיינותם של הזוכים בפרסים.

3. **פרסום מחקרים של חברי הסגל:** אחד אתגרים שעמם עלינו להתמודד הוא הגברת התפוצה של הדיווח בתקשורת הפופולרית, בארץ ובחול, על מחקרים של חברי הסגל שלנו. עלינו לנקוט בעניין זה צעדים מערכתיים, תוך שיתוף פעולה של החוקרים ושל היחידות האקדמיות, ויחד עם אגף השיווק. בחלק מן הפקולטות כבר מונו חברי סגל שמופקדים על נושא זה. חבר/ת הסגל המופקד/ת על העניין נעזר/ת בתלמידים לתארים מתקדמים ביחידה לשם איתור מחקרים שעשויים לעניין את הציבור הרחב, הכנת סקירה קצרה בדבר חשיבות המחקר ותרומתו המדעית, הפקת סרטונים קצרים לפרסום באתר היחידה וכדומה. אגף השיווק יסייע בהפצת החומר. כדאי להיוועץ בעניין זה עם חגי אייזנברג, מהמכון לפיסיקה בפקולטה למדעי הטבע, שמוביל את הפעילות בנושא זה בפקולטה שלו.

כלי שימושי בהקשר זה הוא [Altmetric.com](https://altmetric.com) (היכנסו ללשונית altmetric.com/products/free-tools/bookmarklet/; שם יש לגרור את הריבוע הכחול Altmetric it לסרגל הסימניות בדפדפן; בעת פתיחה של

מאמר (בגרסת full text) שפורסם בכתב עת, לחיצה על מקש Altmetric it בסרגל הסימניות תציג את נתוני האזכורים של המאמר בתקשורת הפופולרית).

4. **שיפור הוראה**: קיימנו באחרונה מפגש שבו השתתפה הנהגת האוניברסיטה שעוסקת בניהול ההוראה (דיקנים, סגני דיקנים לענייני הוראה, דיקני משנה, מזכירים לענייני הוראה וראשי חוגים) ונציגי אגודת הסטודנטים. במפגש דנו בממצאי הסקרים בדבר מידת שביעות הרצון של הסטודנטים מן ההוראה בקורסים ומן ההוראה באופן כללי בתכנית שבה הם לומדים. ממצא מובהק אחד הוא שרוב גדול מקרב הסטודנטים סבור שעומס הלימודים בשנה א בלימודי בוגר הוא רב במידה בלתי סבירה. היבט נוסף שעלה במפגש הוא התועלת הרבה שניתן להפיק מעיון בהערות המילוליות של הסטודנטים, במענה שלהם לסקר הכללי ובחוות-הדעת על ההוראה בקורסים מסוימים.

בסיכום המפגש נקבע כי כל אחת מן היחידות האקדמיות תדון בפירוט בממצאי סקר שביעות הרצון, ותגבש תכנית פעולה שתוגש לדיקן ולרקטור, ותפורסם באתר האינטרנט של היחידה. בתכנית הפעולה יאופיינו האתגרים העיקריים בתחום ההוראה שעולים מן הסקר ויתואר התהליך שהיחידה תנקוט לגיבוש הצעדים הנחוצים לשיפור המצב.

5. **הכרה אקדמית בפעילות ציבורית של הסטודנטים**: בכללי זכויות הסטודנט שפרסם המל"ג בשנת 2011, נקבע (סעיף 11(ג)) כי "מוסד המכיר במעורבות סטודנטים בפעילות חברתית וחינוכית למען הקהילה כמזכה בנקודות זכות אקדמיות, יהיה רשאי להכיר גם בשירות מילואים כפעילות המזכה ב-2 נקודות זכות אקדמיות לתואר". בימים אלה נדונה בכנסת הצעת חוק שלפיה תוטל **חובה** להעניק 2 נ"ז בגין הפעילויות האמורות, ובכלל זה שירות מילואים, ולפי ההערכה של הבקיאים בדבר, ההצעה צפויה לזכות ברוב. לאור זאת, החליטו שאר האוניברסיטאות – הטכניון ואוניברסיטת חיפה כבר לפני שנים אחדות, האחרות לאחרונה – להכיר ב-2 נ"ז כאמור, כמהלך שנועד לייתר את הצורך בחקיקה.

עד כה לא הכרנו בפעילויות מסוג זה לעניין נקודות זכות אקדמיות. הוועדה המתמדת של האוניברסיטה שלנו דנה בנושא ארוכות. השיקולים בעניין זה מורכבים. קשה להצדיק הכרה ב-2 נ"ז בגין פעילות שאינה אקדמית, והכרה כאמור מחייבת ליצור הבחנות קשות בין פעילויות מוכרות (כגון, שירות במילואים ופעילות חברתית וחינוכית) לפעילויות אחרות והיא יוצרת חשש לתוצאה לא-שוויונית. בה בעת, יש להתחשב גם בעובדה שהאוניברסיטה העברית נותרה היחידה שאינה מכירה ב-2 נ"ז בגין פעילויות כאמור, באיום החקיקה, כמו גם בצורך לבטא הכרה, אפילו סמלית, בחשיבות של תרומה חברתית. בהתחשב במכלול השיקולים החליטה הוועדה המתמדת כי סטודנטים יהיו רשאים לזכות בהכרה ב-2 נ"ז מתוך מכסת הלימודים לתואר בוגר (פעם אחת בלבד) אם ימסרו הצהרה ובה תיאור תמציתי של פעילות שיש בה להערכתם תרומה ממשית לקהילה ולחברה. פעילות מזכה כוללת, למשל, שירות מילואים משמעותי ופעילות התנדבותית שאין ניתנת בגינה מלגה, אך גם כל פעילות אחרת שהסטודנט/ית יצהיר שביצע/ה וינמק קצרות מדוע להערכתו/ה יש בה תרומה ממשית לחברה.

בשלב זה, זוהי החלטה עקרונית בלבד, שטעונה עדיין גיבוש כללים מפורטים (ובכלל זה הכרעה אם ההכרה האקדמית תהיה מתוך מכסת לימודי אבני פינה בלבד או גם מתוך קורסי הבחירה בתכנית הלימודים) והכרעה בוועדת נה"ל ולאחר מכן בוועדה המתמדת ובסינט. חברי הסגל מוזמנים להביע את עמדתם (גם) בנושא זה.

בברכה

ברק מדינה